

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 84/16

Λουξεμβούργο, 6 Σεπτεμβρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-182/15
Aleksei Petruhhin

Ένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να παρέχει σε όλους ανεξαιρέτως τους πολίτες της Ένωσης που έχουν κυκλοφορήσει στο έδαφός του την ίδια προστασία έναντι της εκδόσεως με εκείνη που παρέχει στους ημεδαπούς

Πάντως, πριν εκδώσει τον αλλοδαπό πολίτη, το κράτος μέλος πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην ανταλλαγή πληροφοριών με το κράτος μέλος καταγωγής του, παρέχοντας στο κράτος αυτό τη δυνατότητα να ζητήσει την παράδοσή του προς τον σκοπό ασκήσεως ποινικής δίωξης σε βάρος του

Στον ιστότοπο της Ιντερπόλ δημοσιεύθηκε ανακοίνωση έρευνας για τον Εσθονό υπήκοο Aleksei Petruhhin. Ο εν λόγω συνελήφθη στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 στην πόλη Bauska (Λεττονία) και, εν συνεχεία, τέθηκε σε προσωρινή κράτηση. Στις 21 Οκτωβρίου 2014, οι λεττονικές αρχές παρέλαβαν αίτηση εκδόσεως εκ μέρους της Ρωσίας. Στην αίτηση αυτή επισημαινόταν ότι κατά του Α. Petruhhin είχε ασκηθεί ποινική δίωξη και ότι αυτός έπρεπε να τεθεί υπό κράτηση για απόπειρα εμπορίας, στο πλαίσιο συμμορίας, μεγάλης ποσότητας ναρκωτικών. Κατά τη ρωσική νομοθεσία, το ποινικό αδίκημα αυτό επισύρει ποινή καθειρίζεως 8 έως 20 ετών.

Η γενική εισαγγελία της Λεττονίας ενέκρινε την έκδοση του Α. Petruhhin στη Ρωσία. Ωστόσο, ο Α. Petruhhin ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως αυτής για τον λόγο ότι, δυνάμει της συμφωνίας περί δικαστικής συνδρομής και συνεργασίας η οποία έχει συναφθεί μεταξύ των βαλτικών χωρών, ο ίδιος απήλαυε στη Λεττονία των ιδίων δικαιωμάτων με τους ημεδαπούς και ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι, βάσει του λεττονικού δικαίου, απαγορεύεται καταρχήν η έκδοση ημεδαπών και ότι αυτό το κράτος μέλος, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με τη Ρωσία, δεν εκδίδει υπηκόους του προς τη χώρα αυτή, η Λεττονία ήταν υποχρεωμένη να τον προστατεύσει έναντι αβάσιμης αιτήσεως εκδόσεως.

Το Augstākā tiesa (Ανώτατο Δικαστήριο της Λεττονίας) τονίζει ότι ούτε το λεττονικό δίκαιο ούτε κάποια διεθνής συμφωνία συναφθείσα μεταξύ της Λεττονίας και, ιδίως της Ρωσικής Ομοσπονδίας ή των λοιπών βαλτικών χωρών προβλέπουν περιορισμούς στην έκδοση Εσθονού υπηκόου προς τη Ρωσία. Κατά τις διεθνείς αυτές συμφωνίες, η προστασία έναντι τέτοιας εκδόσεως προβλέπεται αποκλειστικά για τους Λεττονούς υπηκόους. Πάντως, το γεγονός ότι δεν υφίσταται προστασία των πολιτών της Ένωσης έναντι του ενδεχομένου εκδόσεως, σε περίπτωση κατά την οποία μεταβαίνουν σε κράτος μέλος διαφορετικό εκείνου του οποίου έχουν την ιθαγένεια, αντιβαίνει πιθανώς στο δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης να τυγχάνουν προστασίας ισοδύναμης εκείνης της οποίας απολαύουν οι ημεδαποί.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το Ανώτατο Δικαστήριο της Λεττονίας ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινισθεί αν, όσον αφορά τη συμφωνία περί εκδόσεως η οποία έχει συναφθεί μεταξύ κράτους μέλους και τρίτου κράτους, οι υπήκοοι άλλου κράτους μέλους πρέπει να μπορούν να τύχουν, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας και της ελευθερίας κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ένωσης, της προστασίας που παρέχει ο κανόνας βάσει του οποίου απαγορεύεται η έκδοση των ημεδαπών. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Λεττονίας ζητεί επίσης να διευκρινισθεί αν το προς ο η αίτηση κράτος μέλος (δηλαδή το κράτος μέλος από το οποίο τρίτο κράτος ζητεί την έκδοση υπηκόου άλλου κράτους μέλους, εν προκειμένω η Λεττονία) πρέπει να διακριβώσει ότι η έκδοση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την προσβολή των δικαιωμάτων που προστατεύονται βάσει του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (και, ενδεχομένως, ποια κριτήρια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον έλεγχο αυτό).

Στη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, μεταβαίνοντας στη Λεττονία, ο Εσθονός υπήκοος A. Petruhhin, άσκησε, ως πολίτης της Ένωσης, το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ένωσης, οπότε η περίπτωση του εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των Συνθηκών και, επομένως, της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας.

Εντούτοις, οι επίμαχοι εθνικοί κανόνες περί εκδόσεως εισάγουν διαφορά ως προς τη μεταχείριση αναλόγως αν ο ενδιαφερόμενος είναι ημεδαπός ή υπήκοος άλλου κράτους μέλους. Πράγματι, οι κανόνες αυτοί καθόσον έχουν ως αποτέλεσμα να μην παρέχεται στους υπηκόους άλλων κρατών μελών, όπως είναι ο A. Petruhhin, η προστασία έναντι της εκδόσεως της οποίας τυγχάνουν οι ημεδαποί. Ως εκ τούτου, οι κανόνες αυτοί ενδέχεται να θίγουν την ελεύθερη κυκλοφορία πολιτών όπως ο A. Petruhhin εντός της Ένωσης και συνιστούν, επομένως, περιορισμό της ελευθερίας κυκλοφορίας.

Ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικούς λόγους και τελεί σε σχέση αναλογικότητας προς τον θεμιτώς επιδιωκόμενο από το εθνικό δίκαιο σκοπό.

Πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο σκοπός της αποτροπής του κινδύνου της ατιμωρησίας προσώπων που έχουν διαπράξει ποινικό αδίκημα αποτελεί θεμιτό σκοπό κατά το δίκαιο της Ένωσης.

Η έκδοση αποτελεί διαδικασία η οποία έχει ως στόχο την καταπολέμηση της ατιμωρησίας προσώπου το οποίο βρίσκεται σε επικράτεια διαφορετική από εκείνη στην οποία φέρεται να διέπραξε αξιόποινη πράξη. Πράγματι, μολονότι η μη έκδοση των ημεδαπών αντισταθμίζεται εν γένει από τη δυνατότητα του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση να ασκήσει ποινική δίωξη κατά των υπηκόων του για αξιόποινες πράξεις που τέλεσαν εκτός της επικρατειάς του, αυτό το κράτος μέλος δεν διαθέτει, κατά κανόνα, δικαιοδοσία για την εκδίκαση τέτοιων περιστατικών οσάκις ούτε ο αυτοργός ούτε το θύμα της προβαλλομένης αξιόποινης πράξεως έχει την ιθαγένεια του κράτους αυτού. Η έκδοση καθιστά, επομένως, δυνατή την αποτροπή του ενδεχομένου ατιμωρησίας αξιόποινων πράξεων τις οποίες τέλεσαν στο έδαφος ενός κράτους πρόσωπα τα οποία διέφυγαν εν συνεχεία από το κράτος αυτό.

Στο πλαίσιο αυτό, εθνικοί κανόνες βάσει των οποίων επιτρέπεται να ικανοποιηθεί αίτηση εκδόσεως με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης και τη δίκη σε τρίτο κράτος εντός του οποίου υποστηρίζεται ότι τελέσθηκε η αξιόποινη πράξη είναι κατάλληλοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Ελλείψει κανόνων του δικαίου της Ένωσης που διέπουν την έκδοση μεταξύ, αφενός, των κρατών μελών και, αφετέρου, ενός τρίτου κράτους, πρέπει πάντως, προκειμένου να καταπολεμηθεί ο κίνδυνος ατιμωρησίας και, ταυτοχρόνως, να προστατευθούν οι πολίτες της Ένωσης από μέτρα δυνάμενα να τους στερήσουν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας, να τεθούν σε εφαρμογή όλοι οι υφιστάμενοι επί ποινικών υποθέσεων, βάσει του δικαίου της Ένωσης, μηχανισμοί συνεργασίας και αμοιβαίας συνδρομής.

Επομένως, πρέπει να **δοθεί προτεραιότητα στην ανταλλαγή πληροφοριών** με το κράτος μέλος του οποίου την ιθαγένεια έχει ο ενδιαφερόμενος προκειμένου να **παρασχεθεί στις αρχές αυτού του κράτους μέλους, εφόσον έχουν, βάσει του εθνικού δικαίου τους, δικαιοδοσία να ασκήσουν δίωξη κατά του προσώπου αυτού για πράξεις που τελέσθηκαν στην αλλοδαπή, η δυνατότητα εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως στο πλαίσιο δίωξεως**. Το κράτος μέλος υποδοχής, συνεργαζόμενο κατά τον ανωτέρω τρόπο με το κράτος μέλος του οποίου την ιθαγένεια έχει ο ενδιαφερόμενος και δίδοντας προτεραιότητα σε αυτό το ενδεχόμενο ένταλμα συλλήψεως, αντί της αιτήσεως εκδόσεως, ενεργεί με τρόπο που θίγει λιγότερο την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, αποτρέποντας εκ παραλλήλου, στο μέτρο του δυνατού, τον κίνδυνο ατιμωρησίας.

Επιπλέον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά τον Χάρτη, κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση. Επομένως, **κατά το μέτρο που η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η**

έκδοση έχει στη διάθεσή της στοιχεία που μαρτυρούν πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης των κρατουμένων στο τρίτο κράτος το οποίο ζήτησε την έκδοση, οφείλει να εκτιμά την ύπαρξη του κινδύνου αυτού οσάκις καλείται να αποφανθεί επί της εκδόσεως προσώπου.

Προς τούτο, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους από το οποίο ζητείται η έκδοση οφείλει να στηριχθεί σε αντικειμενικά, αξιόπιστα, ακριβή και δεόντως ενημερωμένα στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά δύνανται να προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από διεθνείς δικαστικές αποφάσεις όπως οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από δικαστικές αποφάσεις του τρίτου κράτους το οποίο ζητεί την έκδοση, καθώς και από αποφάσεις, εκθέσεις και λοιπά έγγραφα καταρτιζόμενα από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή όργανα εντός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582